

Ivo Samson, RC SFPA

Ako pokosovať parlament

Krkolomná podoba parlamentnej deklarácie o Kosove sa jednoznačne nevyjadruje, či má byť Kosovo nezávislé alebo nie. Lepšie ako prijať takúto deklaráciu, by bolo neprijať žiadnu.

O kosovinách, ktoré sa odohrávali v NR SR, by sa chcelo písať v štýle Komunistického manifestu samotného Karola Marxa a prevziať od neho v dikcii to, čo veľký revolucionár v manifeste odkopíroval od Heinricha Heineho z jeho cyklu Nemecko, zimná rozprávka. Potom by opis blížiaceho sa prerodu vekov v Európe poeticky a prorocky vykrikoval o zániku našej starej, dobrej Európy – antickej, kresťanskej, sociálnej a hlavne povojnovej. Ale k patetickosti Marxovho kompilátu má vyhlásenie venované „provincii“ Kosovo ďaleko.

Nitky tejto dialektickej pásomnice smerujú skôr k tomu, čo sa dá nazvať „Ako prefikane predať Srbsko“. Deklarácia je výsledkom kompromisu kategórie slabšieho jedinca známeho pod akronymom PLANKS (pravicový, ľavicový, ateistický, národný a kresťanský Slovák). Pre istotu počíta s niekoľkými scenármi naraz: s vytvorením nie úplne a nie neobmedzene nezávislého Kosova; ak úplne nezávislé, obmedzene nezávislé alebo neobmedzene závislé samostatné Kosovo naruší stabilitu v regióne, potom PLANKS vyrukuje s deklaráciou: vedeli sme to!

Skvelá je diplomatická floskula hovoriaca o tom, že neboli „vyčerpané“ všetky možnosti dialógu. Nenavrhovali sme počkať, až sa „vyčerpajú“ všetky možnosti dohody? odpovie PLANKS pri každej budúcej kríze. To zrejme pre prípad, že by kosovské polovojenské zvery začali s vyvražďovaním a vyhánaním srbských civilistov zo Srbska do spriatelенých slovanských krajín a s masovým znásilňovaním Srbiok (ono to síce bolo úplne obrátene, ale po diskusii v parlamente už má človek pochybnosti).

Ešte chrumkavejšou je výzva, aby sa pri riešení vychádzalo z legitímnych požiadaviek „Srbska“ (nie Srbov). To preto, že na začiatku kosovskej pásomnice sa fakticky deklaruje, že Kosovo je Srbsko (je jeho „provincia“). Znamená to teda, že legitímne požiadavky Kosovčanov (pardon, „albánskych Srbov“) sa nesmú ignorovať? Nevie, deklarácia o tom múdro mlčí. Alebo je to myslené tak, že o dvojmiliónovom „etniku“ (prepáčte, menšine) v Kosove má rozhodovať v Srbsku každý okrem tých, ktorí v Kosove žijú a tvoria tam 90% obyvateľstva? Z ktorých bolo v r. 1999 na desať tisíc povražených len preto, že EÚ a NATO sa nezmyselne domnievali, že ešte „neboli vyčerpané“ všetky možnosti dialógu? A to po skúsenostiach z Bosny? Ani to z deklarácie nezistíme.

Namiesto toho z nej usúdime, že aj keď o osude Kosova majú rozhodovať tí, ktorí tam nežijú (teda „srbskí Srbi“), PLANKS sa už s osamostatnením Kosova zmieril. Odovzdane totiž medzi riadkami tvrdí, že hlavnou autoritou je tu OSN (jej Charta). Nuž, ak je to tak, potom sa Slovensko rado podriadi rezolúcii jej Bezpečnostnej rady. Aj keby BR OSN neudelila Kosovu „úplnú a ničím neobmedzenú“ nezávislosť, nejaký druh nezávislosti mu poskytne, resp.

potvrdí, pretože Kosovo de facto už samostatné je. Slovensko sa môže pridať na stranu ustráchanej EÚ alebo podporiť v Bezpečnostnej rade Rusko, aj keby len zdržaním sa hlasovania. Potom sa ale postaví proti „spojencom“.

To však na konečnej nezávislosti Kosova nezmení nič, len skomplikuje život Európe, kosovským Albáncom a samotnému Srbsku. Kosovo si samostatnosť zaslúži vďaka Srbsku a jeho vládnym nacionalistom, ktorí si kosovských Albáncom tak trochu plietli s dobytkom už pred rokom 1999, kým z Kosova nezdupkali. A to nielen pred bombami našej statočnej Aliancie, ale tiež pred terorizmom kosovských ozbrojencov, ktorým sa nepozdávala už masakra 45 albánskych civilistov v Račaku (identifikovaná pozorovateľmi OBSE v januári 1999 ako dielo „srbských síl“). Z nejakého dôvodu so Srbmi dnes vo svojej „vlasti“ nevďační Kosovari nechcú žiť.

Deklarácia o Kosove má teda skôr podobu nedôstojného alibizmu. Jej krkolomná podoba môže byť síce obeťou za konsenzus, ale ak sa už NR nebola schopná dohodnúť že buď nezávislosť Kosova odmieta alebo naopak jednoznačne prijíma, potom by menej (žiadna deklarácia) bolo viac.

Ivo Samson

Autor je z Výskumného centra SFPA

Vyšlo denníku Sme 24. marca 2007.